Latvijas Investīciju un attīstības aģentūra

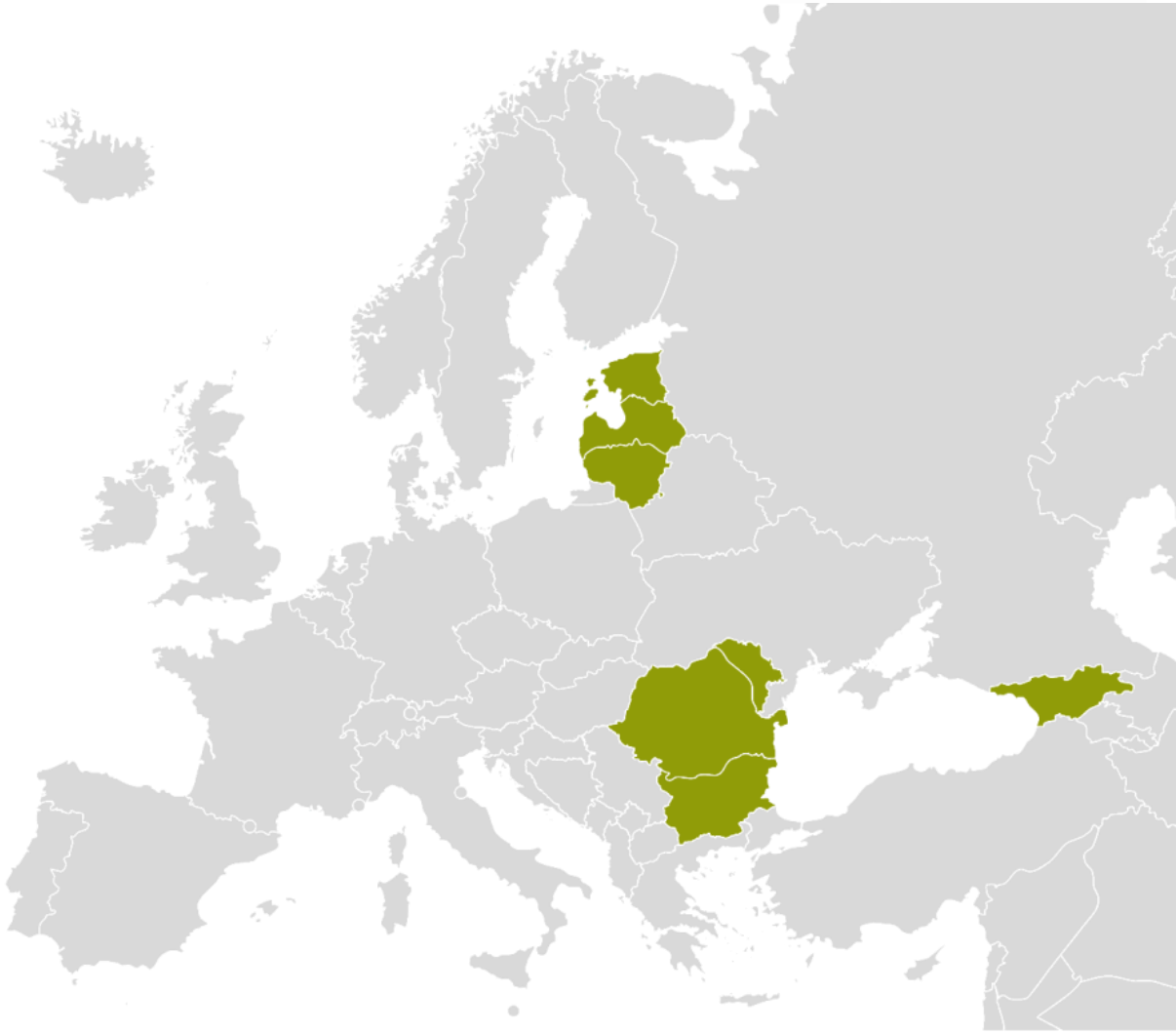
"Starptautisko veselības apdrošināšanas tirgu izpēte un priekšlikumu izstrāde iespējamiem sadarbības modeļiem medicīnas pakalpojumu eksporta attīstības nodrošināšanai"

Iepirkuma identifikācijas nr.: LIAA 2021/1 ERAF

2021.gada 12.maijs

PAR GATEWAY & PARTNERS

- **#1** Austrumeiropā kopš 2004.gada
- 7 biroji ar galveno biroju Rīgā
- Vairāk kā 1500 klienti
- **1.2 M EUR** apgrozījums
- **25 darbinieki**+ ārštata eksperti
- **15+ valodas**
- **>60 000 uzņēmumu** datubāze
- Klientu apmierinātības līmenis **8.2**
- **99%** Klientu ieteiktu mūsu pakalpojumu citiem

Iepirkums Nr. LIAA 2021/1 ERAF

"Starptautisko veselības apdrošināšanas tirgu izpēte un priekšlikumu izstrāde iespējamiem sadarbības modeļiem medicīnas pakalpojumu eksporta attīstības nodrošināšanai"

Iepirkuma priekšmets

- veikt starptautisko apdrošināšanas kompāniju pētījumu stratēģiskajos mērķa tirgos atbilstoši Veselības aprūpes pakalpojumu eksporta attīstības plānam 2019.-2023. gadam un tā ietvaros izstrādātajam Veselības aprūpes pakalpojumu mārketinga aktivitāšu plānam 2020. gadam.
- pētījuma ietvaros apkopot un analizēt datus par mērķa tirgu brīvprātīgās veselības apdrošināšanas sistēmām un apdrošināšanas kompānijām, kas darbojas veselības apdrošināšanas jomā;
- izstrādāt priekšlikumus, kā piesaistīt ārvalstu veselības apdrošināšanas kompāniju klientus Latvijas veselības aprūpes iestādēm, tādējādi paplašinot Latvijas veselības tūrisma mērķa auditorijas.

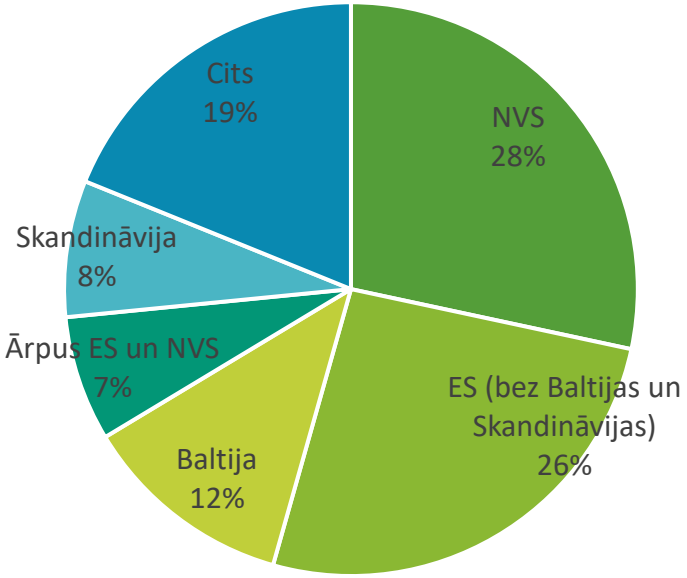
Izvērtējums koncentrēts uz apdrošināšanas uzņēmumiem mērķa valstīs

Latvijas medicīnas tūrisms 2019.gadā

Latvijas medicīnas tūrisms 2019.gadā

Medicīnas tūristu dalījums pa reģioniem

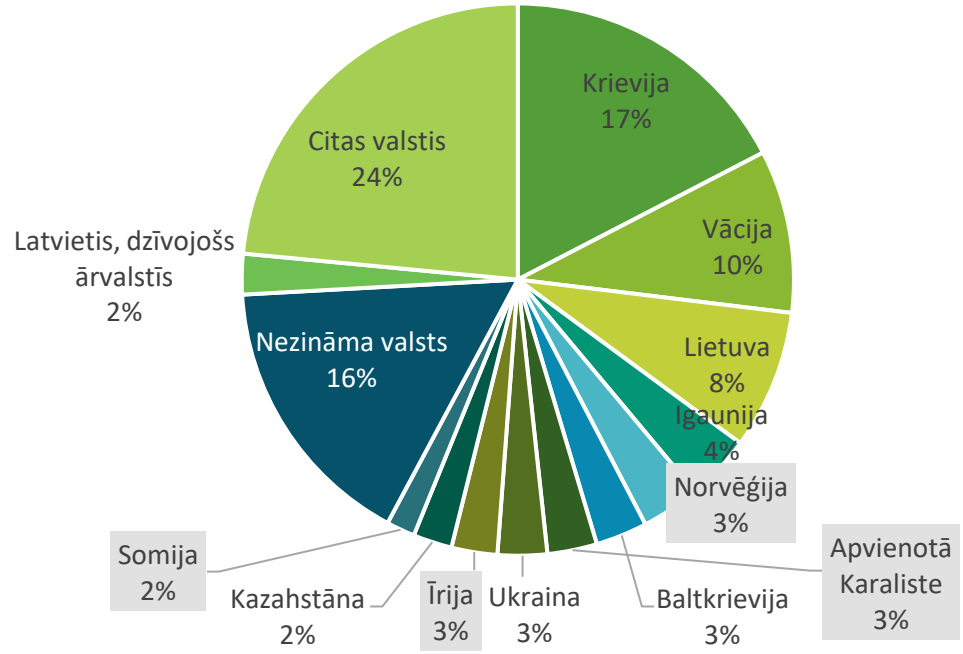
Medicīnas tūrisms proporcionāli sadalās – 46% uz ES valstīm (no tām Baltija – 12%, Skandināvija – 8%, citas 26% uz citām ES valstīm), 28% uz NVS valstīm, 7% ārpus ES un NVS, kamēr 19% ir cits (latvietis no ārzemēm, nezināma valsts).

Medicīnas tūristu dalījums pa valstīm

Kā visaktīvākā medicīnas tūrisma izmantotājvalsts ir Krievija ar 17%, Vācija ar 10%, kam seko Lietuva (8%) un Igaunija (4%).

Medicīnas tūristi no pētījuma mērķa valstīm veido 2-3% no visiem Baltijas medicīnas tūristiem (257 – 527 tūristi 2019.gadā).

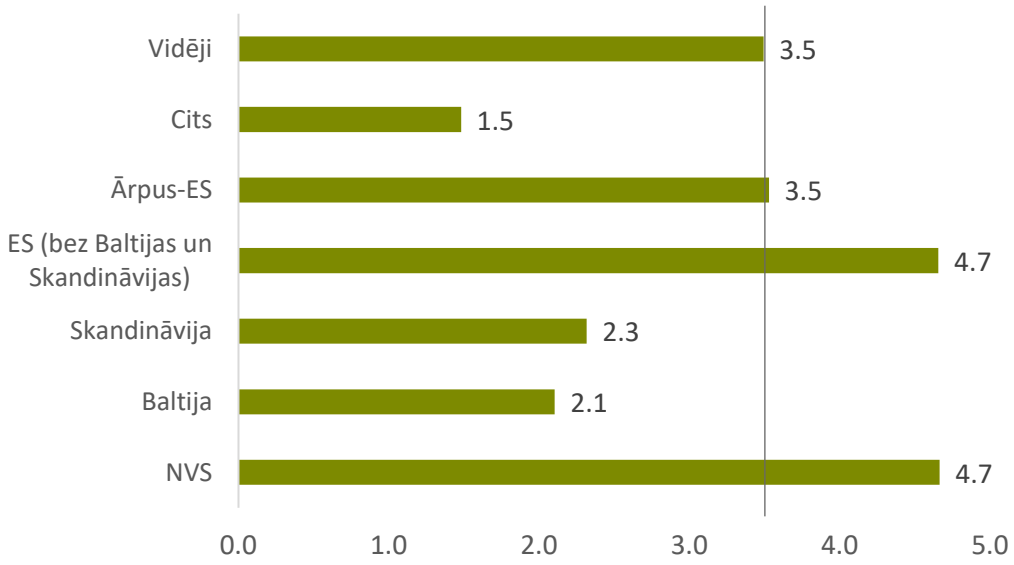
No mērķa valstīm medicīnas tūrisma pakalpojumus Latvijā izmantoja 257 – 527 tūristi 2019.gadā

Informācijas avoti: SPKC dati par 2019.gadu, https://statistika.spkc.gov.lv/pxweb/lv/Health/Health__Medicinas_turisms/?tablelist=true

Latvijas medicīnas tūrisms 2019.gadā

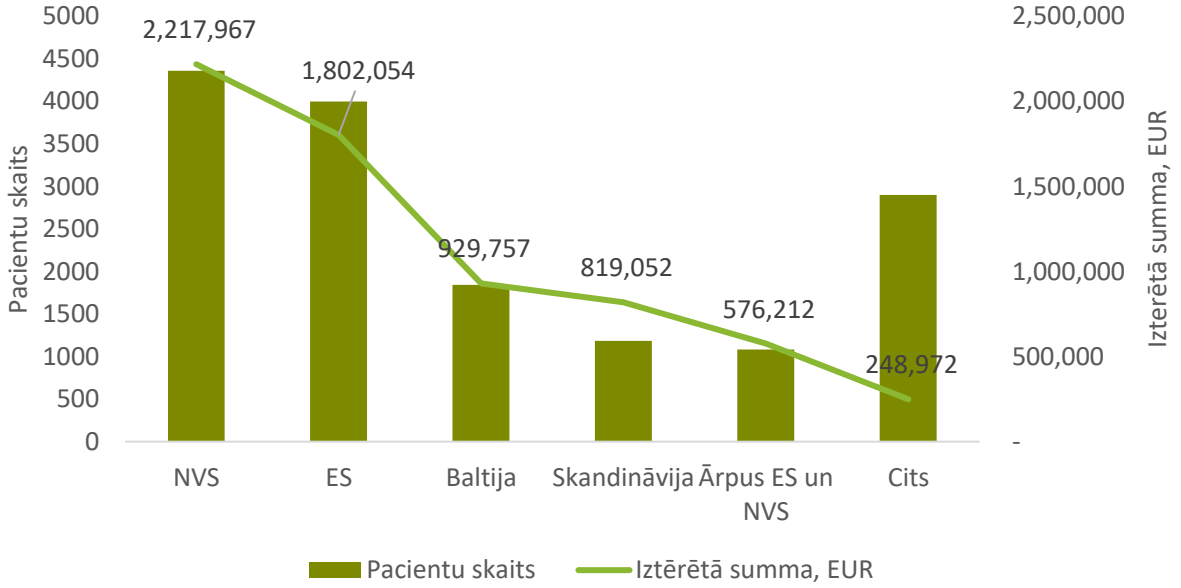
Vidējais medicīnas tūristu pavadītais dienu skaits

Vidēji medicīnas tūristi pavada 3,5 dienas Latvijā, veicot medicīnas tūrisma pakalpojumus, un visvairāk dienu uzturas ES klienti, neskaitot Baltiju un Skandināviju, un NVS klienti – 4,7 dienas.

Pacientu skaits un to iztērētā maksa par medicīnas tūrisma pakalpojumiem, EUR

Kopumā medicīnas tūristi atstāja 6,5 miljonus EUR Latvijā, attiecīgi vidēji katrs pacients iztērēja 430 EUR par pakalpojumiem, tomēr skandināvi tērēja 700 EUR, kamēr no citiem reģioniem vien vidēji 86 EUR. Visdrīzāk no citiem reģioniem iedzīvotāji veica iepriekš neplānotus medicīnas pakalpojumus Latvijā.

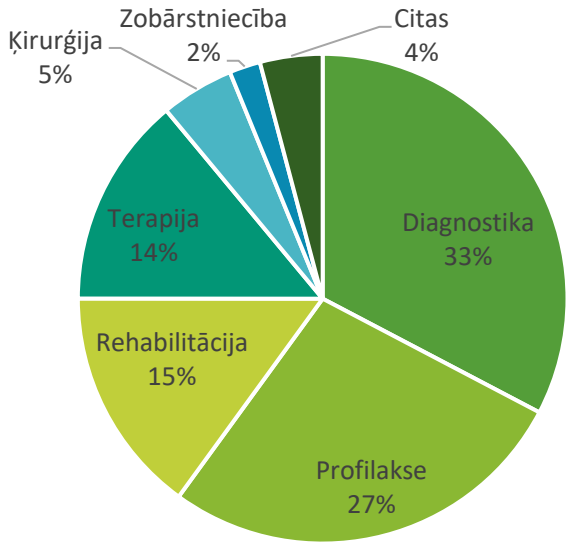
Medicīnas tūristi vidēji pavada 3,5 dienas Latvijā, iztērējot 430 EUR par medicīnas pakalpojumiem

Informācijas avoti: SPKC dati par 2019.gadu, https://statistika.spkc.gov.lv/pxweb/lv/Health/Health__Medicinas_turisms/?tablelist=true

Latvijas medicīnas tūrisms 2019.gadā

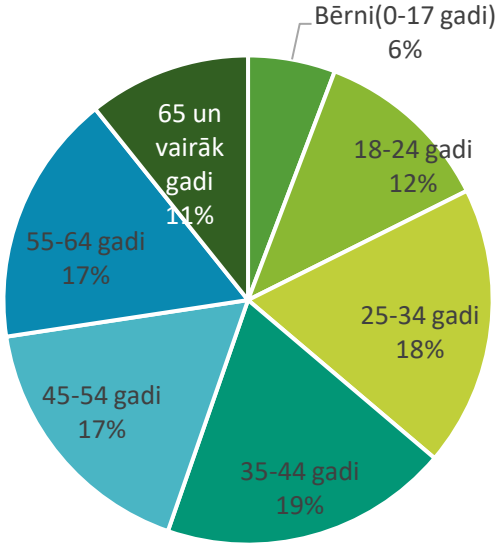
Manipulāciju skaits pēc pakalpojuma

Trešdaļa no medicīnas tūristiem veica diagnostiku, 27% - profilaktiskos pakalpojumus, 15% - rehabilitāciju, 14% - terapiju, kamēr ķirurģiju vien 5%. Zobārstniecības pakalpojumus veica vien 2%.

Pacientu sadalījums pēc vecuma

Kopumā lielākoties medicīnas pakalpojumus izmantoja darbspējīgie iedzīvotāji vecumā no 25 līdz 64 gadiem līdzīgās daļās, nedaudz mazāk izmantoja pakalpojumus bērni, un arī pensijas vecuma pacienti, tāpat nedaudz mazāk arī jaunieši 18-24 gadu vecumā.

Trešdaļa veic diagnostikas un profilakses medicīnas tūrisma pakalpojumus, ķirurģiju vien 5%

Informācijas avoti: SPKC dati par 2019.gadu, https://statistika.spkc.gov.lv/pxweb/lv/Health/Health__Medicinas_turisms/?tablelist=true

Latvijas medicīnas tūrisms 2019.gadā

Mērķa valstu medicīnas tūrisms 2019.gadā

Lai gan visvairāk pacientu bija no Norvēģijas, visvairāk par pakalpojumiem tērēja briti, veicot arī vislielāko manipulāciju skaitu. Somi un briti, lielākoties veica diagnostiku, īri – profilaktiskas aktivitātes, kamēr norvēģi izvēlējās ķirurģijas pakalpojumus.

Valsts	Somija	Īrija	Norvēģija	Lielbritānija	Kopā/ vidēji
Pacientu skaits	257	413	527	447	1 644
Pavadīto dienu skaits kopā	487	572	1 247	1 056	3 362
Vidēji pacienta pavadīto dienu skaits	1,9	1,4	2,4	2,4	2,0
Iztērētā summa, EUR	75 245	379 211	172 544	488 425	1 115 425
Summa par pacientu, EUR	293	918	327	1 093	678
Veikto manipulāciju skaits, un no tām:	329	528	668	801	2 326
- Diagnostika	42%	23%	14%	48%	32%
- Profilakse	33%	56%	31%	6%	28%
- Ķirurģija	3%	4%	34%	13%	15%

10 nozīmīgākie medicīnas tūrisma pakalpojumi

Kā 10 nozīmīgākie Latvijas medicīnas tūrisma pakalpojumi ir sekojoši:

1. Diagnostika (pirms operācijām veic vēl vienu diagnosticēšanu).
2. Stomatoloģija.
3. Bariatrija.
4. Plastiskā ķirurģija.
5. Kataraktas ekstrakcijas operācija, antiglaukomas operācijas, radzenes tranplantācijas operācijas, redzes korekcijas operācijas – redzes lāzerkorekcija un redzes korekcija ar intraokulāras lēcas implantu.
6. Onkoloģija. Diagnostika. Vēža ārstēšana ar kibernazi.
7. Neauglības diagnostika un ārstēšana (gan vīriešiem gan sievietēm). Mākslīgā apaugļošana.
8. Flebloģija (kāju vēnu ārstēšana).
9. Traumatoloģija un ortopēdija (endoprotezēšana).
10. Pēc operāciju rehabilitācija.

Visvairāk pacientu bija no Norvēģijas, taču visvairāk iztērēja briti. No mērķa valstīm iztērēja 1,1 miljonus EUR

Informācijas avoti: SPKC dati par 2019.gadu, https://statistika.spkc.gov.lv/pxweb/lv/Health/Health__Medicinas_turisms/?tablelist=true

Latvijas medicīnas tūrisms 2019.gadā

Medicīnisko procedūru cenas dažādās valstīs 2020.gadā

Lai gan ir atšķirība starp mērķa valstu cenām un Latvijas piedāvājumu, tomēr Latvijas piedāvājuma cenas ir līdzvērtīgas kaimiņvalstu cenām, tādējādi potenciālajiem interesentiem cena nav kā galvenais faktors pakalpojumu sniedzēju izvēlē, bet gan citi papildus pakalpojumi kā pakalpojuma kvalitāte, papildus iespējas un infekciju rādītāji

Valstis	Zoba implants	Kunģa apsiešanas (šuntēšanas) operācija	Acu lāzer-ķirurģijas (lasik) (abas acis)	Kataraktas operācija (viena acs)	Gūžas locītavas protezēšana	Cyberknife radioķirurģija	IVF (in Vitro Fertilization) procedūra	Rinoplastika
Latvija	650	6 500	1 200	730	5 600	7 500	2 000	2 400
Lietuva	650	6 500	1 000	800	5 200	-	1 800	2 000
Igaunija	700	6 500	1 500	1 200	4 500	-	2 000	2 500
Ukraina	650		1 000	700	4 500	6 000	2 200	1 700
Polija	800	6 500	1 600	1 100	5 800	8 000	2 000	1 600
Ungārija	700	8 000	1 400	950	4 400	-	1 700	1 800
Norvēģija	1 500	13 000	3 000	2 700	12 000	-	3 500	3 000
Lielbritānija	2 000	12 000	3 500	3 000	13 000	15 000	4 500	4 500

Latvijas cenas ir līdzvērtīgas citu Austrumeiropas valstu cenām, pacientu izvēle ir atkarīga no citiem faktoriem

Informācijas avoti: Health Travel Latvia, pieejams - https://healthtravellatvia.lv/wp-content/uploads/2020/10/Slaids1-1.jpg

Mērķa valstu salīdzinājums un ieskats veselības aprūpes sistēmās

Mērķa valstu salīdzinājums un medicīnas tūristu skaits

- Ja citās mērķa valstīs ir ap 5 miljoni iedzīvotāju, tad Lielbritānijā – 67,0 miljoni iedzīvotāji.
- Norvēģijā ir visaugstāk novērtēta veselības aprūpes sistēma, Īrijā – viszemākā no mērķa valstīm
- Pēc ES apkopotās statistikas, visvairāk izejošie medicīnas tūristi bija Somijā 2016.gadā
- Visjaunākie pieejamie dati norāda, ka Lielbritānijā ir visaugstākais medicīnas tūristu skaits

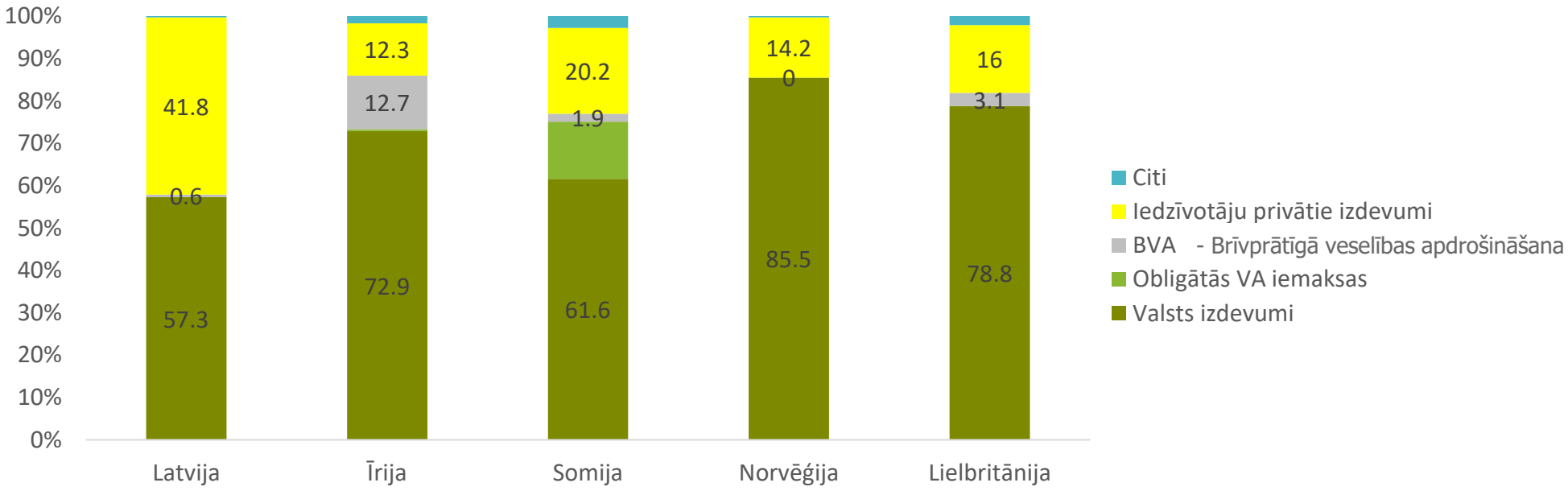
Valsts	Somija	Norvēģija	Īrija	Lielbritānija	Latvija
Iedzīvotāju skaits, miljoni iedzīvotāju, 2020.gada 1.janvārī	5,5	5,4	5,0	67,0	1,9
Veselības aprūpes izdevumi, īpatsvars no IKP, 2017	9,2%	10,5%	7,2%	9,6%	6,0%
Veselības aprūpes izdevumi, EUR uz katru iedzīvotāju, 2017	3 742	7 014	4 395	3 409	829
Eiropas veselības aprūpes sistēmas novērtējums, 2018.gadā	6.vieta	3.vieta	22.vieta	16.vieta	30.vieta
Ienākošie medicīnas tūristi valstī 2016.gadā	403	327	674	1 643	167
Izejošie medicīnas tūristi valstī 2016.gadā	11 427	10 301	791	1 113	27
Izejošie medicīnas tūristi valstī, pēdējie pieejamie dati (gads)	15 071 (2019)	n/a	4 614 (2020)	144 000 (2016)	n/a
Izejošie medicīnas tūristi no kopējā iedzīvotāju skaita, %	0,2%	n/a	0,09%	0,2%	n/a

Lielbritānijā ir visvairāk iedzīvotāju un vislielākais medicīnas tūristu skaits

Informācijas avoti: Eurostat datubāze, https://ec.europa.eu/eurostat/web/products-eurostat-news/-/DDN-20200331-1, Eiropas veselības klientu indekss 2018.gadā, https://healthpowerhouse.com/media/EHCI-2018/EHCI-2018-report.pdf, Langbuisson news, pieejams - https://www.laingbuissonnews.com/imtj/eu-cross-border-healthcare-still-requires-improvement/

Veselības aprūpes izdevumi no kopējiem izdevumiem

- Norvēģijā 85,5% no veselības aprūpes izdevumiem sedz valsts
- Brīvprātīgā veselības apdrošināšana vislielāko apjomu no veselības aprūpes izdevumiem sedz Īrijā – 12,7%, kamēr Lielbritānijā - 3,1%
- Vislielāko apjomu iedzīvotāju privātie izdevumi sedz Somijā – 20,2%, kam seko Lielbritānija ar – 16,0%, kamēr tas ir divreiz mazāk nekā Latvijā

Norvēģijā visvairāk veselības aprūpes izdevumus sedz valsts, BVA visvairāk izdevumus sedz Īrijā

Informācijas avoti: Eurostat datubāze, https://ec.europa.eu/eurostat/web/products-eurostat-news/-/DDN-20200331-1, Eiropas veselības klientu indekss 2018.gadā, https://healthpowerhouse.com/media/EHCI-2018/EHCI-2018-report.pdf, Langbuisson news, pieejams - https://www.laingbuissonnews.com/imtj/eu-cross-border-healthcare-still-requires-improvement/

Brīvprātīgā veselības apdrošināšanas salīdzinājums

Valsts	Somija	Norvēģija	Īrija	Lielbritānija
Brīvprātīgās veselības apdrošināšanas klientu skaits	1 239 000 (38% - bērni)	648 097	2 270 000	6 900 000
– no tiem uzņēmumu segtās apdrošināšanas	49%	86% -90%	nav info	58%
% no kopējā iedzīvotāju skaita	23%	12%	46%	10,6%
%, ko BVA sedz no kopējām medicīnas izmaksām	5%	0,0%	12,7%	3,1%
BVA uzņēmu skaits	8	8	3	8
Lielākā BVA tirgus daļa	Pohjola Vakuutus (OP Group) – 59%	VertikalHelse/ if Skadeforsikring – 34%	Vhi Healthcare – 50%	Bupa – 37%
Brīvprātīgās veselības apdrošināšanas piedāvājums:				
- Pieejamība pie privātajiem speciālistiem	X	Pamat-piedāvājums	X	X
- Augstākas kvalitātes pakalpojumu pieejamība	X	X	X	X
- Īsākas gaidīšanas rindas	X (īpaši aktuāli bērniem)	Pamat-piedāvājums	Pamat-piedāvājums	X
- Pieejamība telemedicīnas pakalpojumiem	Kļūst populārāka	Pieejams	Pamat-piedāvājums	X
- Psihologa konsultācijas	Kļūst populārāka	Daļēji	X	X

- Lielbritānijā ir vislielākais brīvprātīgās veselības apdrošināšanas (BVA) klientu skaits, taču vien 3,1% no iedzīvotājiem
- Norvēģijā ir vismazākais BVA klientu skaits, un lielāko daļu no izmaksām sedz darba devējs
- Somijā BVA 38% no visiem BVA klientiem ir bērni, kā arī puse ir darba devēji
- Kamēr Īrijā ir vislielākā BVA klientu proporciju no kopējo iedzīvotāju skaita
- Visās valstīs ir 8 BVA sniedzēji, izņemot Īriju, un visiem lielākajiem BVA līderiem ir vismaz trešdaļa no tirgus
- Visās valstīs kā pamata BVA piedāvājums ir pieejamība pie privātajiem speciālistiem, augstākās kvalitātes pakalpojumu pieejamība, īsākas gaidīšanas rindas, pieejamība telemedicīnas pakalpojumiem, tāpat arī psihologa konsultācijas

Lielbritānijā ir visvairāk BVA klientu pēc skaita, kamēr Īrijā puse no iedzīvotājiem, sedzot visvairāk izdevumus

Informācijas avoti: autoru apkopojums no pētījuma datiem

BVA piedāvājums un BVA klienti

- Visās valstīs kā **BVA pamata piedāvājums klientiem** ir:
  - → pieejamība pie privātajiem speciālistiem,
  - → augstākās kvalitātes pakalpojumu pieejamība,
  - → īsākas gaidīšanas rindas,
  - → pieejamība telemedicīnas pakalpojumiem,
  - → Psihologa konsultācijas (daļēji)

Brīvprātīgās veselības apdrošināšanas klienti:

- Ir iedzīvotāji, ar augstākiem ienākumiem nekā vidējais valsts iedzīvotājs
- Maksā, jo vēlas nodrošināt privātās medicīnas pakalpojumu pieejamību savā valstī
- Lielai daļai veselības apdrošināšanu apmaksā darba devējs (izņēmums Īrija, kur nav datu), lai nodrošinātu darbiniekiem īsāku slimības laiku (Norvēģijā sola ārstu apmeklējumu 10 dienu laikā, ja nē, tad par katru papildus dienu atmaksā klientam)

- Ikdienas klientiem sadarbība tiek veidota ar privāto iestāžu pārstāvjiem vietējā tirgū, izņēmums ir Īrija, kur sadarbība ir arī ar Ziemeļīriju, Lielbritānijā, lai nodrošinātu pakalpojumu pieejamību
- Daļai no BVA uzņēmumiem tiek segti veselības aprūpes izdevumi ārvalstīs, daļai netiek segti

Apdrošinātāji nodrošina medicīnas pakalpojumu ātru pieejamību augstākas kvalitātes pakalpojumiem

Informācijas avoti: autoru apkopojums no pētījuma datiem

BVA uzņēmumu sadarbība ar ārvalstu medicīnas iestādēm

- Daļai no BVA uzņēmumiem tiek segti veselības aprūpes izdevumi ārvalstīs, daļai netiek segti
  - → Ja tiek segti, tad tas lielākoties saistās ar negadījumiem, kas notiek atrodoties ārpus mītnes zemes. Attiecīgi tiek ieteikts iegādāties papildus ceļojumu apdrošināšanu, lai nodrošinātu pakalpojumu pieejamību. Medicīnas tūrisma iespēju gadījumā Īrijā ir nepieciešams sākotnējs apstiprinājums no apdrošināšanas uzņēmumiem. Apdrošinātāji no ASV 2018.gadā sāka izvērtēt medicīnas tūrisma apdrošināšanas pakalpojumu sniegšanu
- Lielākoties sadarbība ar ārvalstu uzņēmumiem notiek:
  - → Specializēti ceļojumu apdrošināšanas pakalpojumu sniedzēji, kas nodrošina pakalpojumu pieejamību visā pasaulē, arī 24 h zvanu centra pieejamību
    - → SOS International (Dānija). Uzņēmums pieder 13 Skandināvijas apdrošinātājiem, tai skaitā: if Somijā, Norvēģijā (VertikalHelse), Gjensidige Somijā un Norvēģijā, Turva Somijā)
    - → Euro-Center (Čehija). Sadarbība ar Pohjola Vakuutus (OP Group) no Somijas
    - → Allianz Partneres. Sadarbība ar Irish Life health no Īrijas
  - → Lielākajiem uzņēmumiem pasaulē ir savi starptautisko veselības iestāžu departamentā
    - → AIG grupa Intellirisk nodaļa nodrošina Laya Healthcare (Īrija) pakalpojumus
    - → Bupa Global nodrošina Bupa UK pakalpojumus
    - → Cigna Global Health nodrošina Cigna UK pakalpojumus

Starptautisko sadarbību BVA optimizē ar specializētu departamentu vai atsevišķu pakalpojumu sniedzēju

Informācijas avoti: autoru apkopojums no pētījuma datiem

BVA sadarbība ar ārvalstu medicīnas iestādēm

Sadarbība ar ekspertiem

- BVA process, izvēloties klientu pakalpojumu sniegšanu ārvalstīs. Norvēģijas uzņēmuma if (VertikalHelse) piemērs
  1. Individuālā klienta detalizēts medicīnas izvērtējums
  2. Ja ir nopietnas veselības problēmas un pakalpojums nav pieejams Norvēģijā, tad tiek apskatīti riski pacienta ārstēšanai ārpus valsts un iespējamās komplikācijas
  3. Maksimāli izvēlas slimnīcas Ziemeļeiropā, lai nodrošinātu pēc iespējas līdzīgāku pakalpojumu un slimnīcu infekciju fonu
  4. Sadarbojušies ar sirds operācija Hjertecenter Varde klīnikā Dānijā, ar robotiem veiktas prostatas vēža ārstēšana Vācijā (Martini klīnika Hamburgā) vai Zviedrijā (UroClinic Stokholmā)
- Otrreizējo izvērtējumu sniedz specializēti uzņēmumi lielākoties no Vācijas un ASV

Sadarbība ar vietējiem uzņēmumiem

- Lielākoties sadarbojas ar vietējiem uzņēmumiem pēc vietējās valsts sistēmas.
- Cigna klasificē medicīnas uzņēmumu piegādātājus 3 mārketinga pozicionēšanas klasēs – pamata (iekļaujot visus uzņēmumus), Cigna izvēlētie piegādātāji un Cigna specializētie piegādātāji
- Specializētajiem starptautiskajiem uzņēmumiem un departamentiem ir atvērtas uzņēmumu kontaktu formas, kuras ir aicināts aizpildīt jebkurš medicīnas pakalpojumu sniedzējs
- Bupa Global ir norādīti kā piegādātāji – Jūrmalas slimnīca Latvijā, Lietuvā – Baltijas-Amerikas medicīnas un ķirurģijas klīnika un Northway medicīnas centrs

BVA sadarbojas ar nišas ekspertiem vai ar valstiski atzītiem uzņēmumiem, pozicionējot pēc saviem ieskatiem

Informācijas avoti: Vertikalhelse, 13.11.2019., Operation abroad?, pieejams - https://www.vertikalhelse.no/privat/helsemagasinet/nordisk-nettverk

Medicīnas tūrisms

Medicīnas tūrisms

Valstiski atmaksātie medicīnas pakalpojumi

Medicīnas tūrisms

Neplānoti medicīnas pakalpojumi ārvalstīs

Pakalpojumi, kas nav pieejami vietēji

Privātie medicīnas tūrisma pakalpojumi

Lielākoties tiek segti ES pārrobežu veselības aprūpes Direktīvas ietvaros.
Uzskaite tiek veikta par tiem pakalpojumiem, kas pieteikti uz atmaksu valstij (Īrija, Somija).
Tiek atmaksāti visi pakalpojumi, kas tiek nodrošināti valsts sistēmā, Somijā arī valsts apdrošināšanas sistēmā. Izņēmumi ir medicīniski pamatoti kā vakcīna, orgānu transplantācija, u.c.

Uzskaite netiek veikta, nav oficiālas informācijas par šo pakalpojumu apjomu, biežumu un interesi.

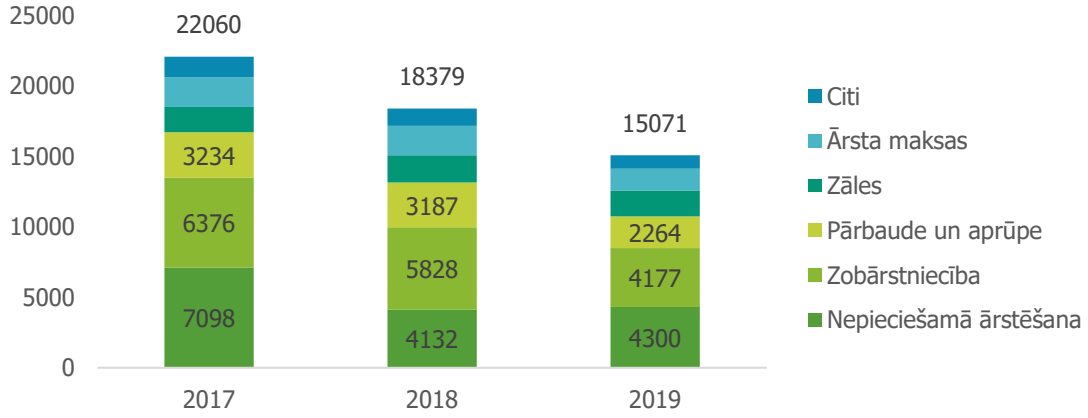
Uzskaite tiek veikta ES Pārrobežu veselības aprūpes Direktīvas ietvaros

Informācijas avoti: autoru apkopojums no pētījuma datiem

Medicīnas tūrisma apjoms Somijā

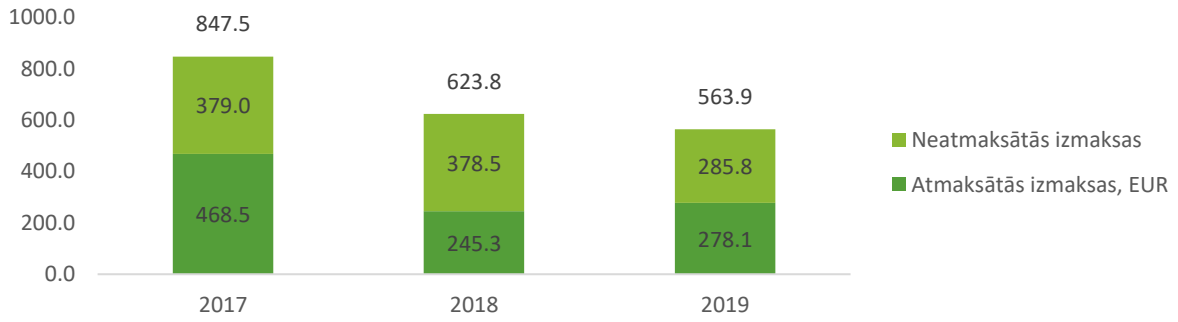
Lēmumu skaits medicīniskajām izmaksām ES, Eiropas ekonomiskajā zonā un Šveicē

Pieprasījumu apjoms jeb lēmumu skaits par medicīnas pakalpojumiem Somijā ir ievērojami krities no 2017. līdz 2019.gadam, no 22 tūkstošiem uz 15 tūkstošiem jeb par trešdaļu.

Kopējās izmaksas par medicīnas pakalpojumiem, kas veikti ES, EKZ un Šveicē

Arī izmaksu apjoms ir krities no 847,5 miljoniem EUR uz 563,9 miljoniem EUR, no kuriem aptuveni puse tiek atmaksāti no valsts budžeta, lai gan 2018.gadā bija 245,3 miljoni EUR.

Valstiski apmaksāto medicīnas tūrisma skaits un to atmaksātā summa ir ievērojami krities no 2017.gada

Informācijas avoti: Kela, https://www.slideshare.net/yhteyspiste/statistical-information-on-cross-border-health-care-2019-232828180

Medicīnas tūrisma apjoms Somijā

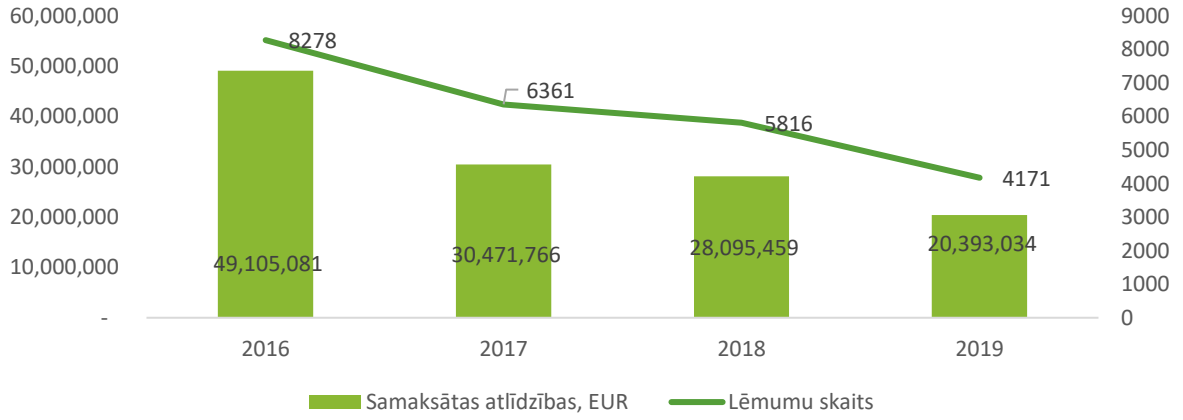
Medicīnas tūrisma populārākās valstis ES

Igaunija ir populārākā medicīnas tūrisma valsts, taču ir arī nelieli apjomi uz Spāniju, Ungāriju, arī Vāciju, Beļģiju un Zviedriju. Tomēr no kopējām izmaksām tiek segti tikai 4-14%, tādējādi tikai nelielu summu iedzīvotāji saņem atpakaļ. Iespējams tāpēc arī pieteikumu skaits ir samazinājis.

Valsts	2019.gads			2018.gads		
	Kopējās izmaksas, EUR	Atmaksātās izmaksas, EUR	Atmaksātie % no kopējām izmaksām	Kopējās izmaksas, EUR	Atmaksātās izmaksas, EUR	Atmaksātie % no kopējām izmaksām
Igaunija	2 033 000	283 000	14%	2 581 000	371 000	14%
Spānija	289 000	27 000	9%	485 000	14 000	3%
Ungārija	152 000	6 000	4%	331 000	33 000	10%
Vācija	99 000	10 500	11%	224 000	8 000	4%
Beļģija	99 000	3 700	4%	n/a	n/a	n/a
Zviedrija	n/a	n/a	n/a	95 000	2 000	2%

Lēmumi un kompensācijas par pastāvīgu zobārstniecības pakalpojumu meklēšanu ārvalstīs, skaits un EUR

Zobārstniecības pakalpojumu par labu ārvalstīm ir ievērojami samazinājusies no 49 miljoniem EUR 2016.gadā uz vairāk nekā pusi mazāk – 20,3 miljoni EUR 2019.gadā, līdzīgi arī lēmumu skaits. Lielāko daļu no pakalpojumiem veidoja pakalpojumi Igaunijā.

Neliels izdevumu apjoms tiek atmaksāts no veselības tūrisma apjoma un tas kopumā krītās

Informācijas avoti: SPKC dati par 2019.gadu, https://statistika.spkc.gov.lv/pxweb/lv/Health/Health__Medicinas_turisms/?tablelist=true

Medicīnas tūrisma pakalpojumu iespējamība

Gaidīšanas rindas

Likumdošana nosaka, ka pacientam ir jānodrošina pakalpojums ne vēlāk kā 3 dienas pēc veiktā kontakta, un nepieciešams nodrošināt tikšanu pie speciālista 3 nedēļu laikā, procedūra ir jāveic 3 mēnešu laikā pēc veselības stāvokļa novērtējuma. Maksimālais gaidīšanas laiks ir 6 mēneši.

Medicīnas tūrisma uzņēmumi un mērķa valstis

- Implanti Matkat – individuālais uzņēmējs (ungārs, kas dzīvo Somijā), kas nodrošinājis ir zobārstniecības pakalpojumus Ungārijā. Ir reklamējies vietējā presē.
- Nav identificēti citi medicīnas tūrisma uzņēmumi.
- Presē parādās informācija, ka cilmes šūnu terapija tiek veikta Indijā, Zviedrijā, Krievijā, onkoloģija – Indijā, fizioterapija – Spānijā un Grieķijā, zobārstniecība – Taizemē, auglības procedūras – Dānijā un Krievijā
- Bariatrijai spēcīgi konkurenti Igaunijā, kas norāda, ka veic lielāko bariatrisko operāciju skaitu Baltijā un Somijā

Iespējas medicīnas pakalpojumu sniegšanā

Medicīnas pakalpojumi	Izvērtējums	Iespējas Latvijas medicīnas tūrismam
Diagnostika	Īss gaidīšanas laiks valsts sistēmā	zems
Stomatoloģija	Aktīva konkurence ar Igauniju un Ungāriju, kas samazinās	vidējs
Bariatrija	Sedz valsts, ja BMI >40. Konkurence no Igaunijas.	vidējs
Plastiskā ķirurģija	Privāts pakalpojums, iespējams konkurēt	Vidējs/augsts
Kataraktas ekstrakcijas operācija	Īss gaidīšanas laiks valsts sistēmā	Zems
Redzes korekcijas operācija	Privāts pakalpojums, iespējams konkurēt	zems
Onkoloģiskās operācijas	Īss gaidīšanas laiks valsts sistēmā	Zems
Neauglības diagnostika	Īss gaidīšanas laiks valsts sistēmā	zems
Mākslīgā apaugļošana	Tiek atmaksāta, taču somi dodas arī ārpus valsts	Vidējs/ augsts
Fleboloģija	Liela problēma valsts sistēmā, nesedz kosmētiskās operācijas	augsts
Traumatoloģija, endoprotezēšana, Gūžas operācija, ceļa operācija	Īss gaidīšanas laiks valsts sistēmā	zems

Lielākās iespējas privāto pakalpojumu sniegšanā, iedzīvotāji paši izvēlas pakalpojumu sniedzēju

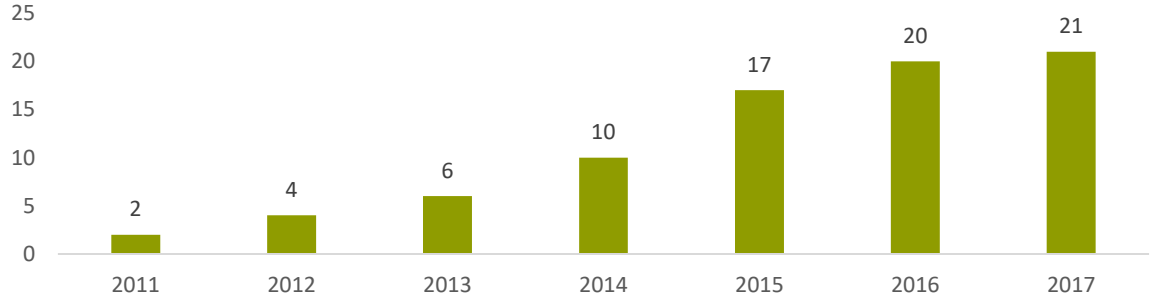
Informācijas avoti: SPKC dati par 2019.gadu, https://statistika.spkc.gov.lv/pxweb/lv/Health/Health__Medicinas_turisms/?tablelist=true

Medicīnas tūrisma apjoms Norvēģijā

Medicīnas tūrisma apjoms

Oficiāla statistika nav pieejama, taču norvēģi medicīnas tūrisma pakalpojumus citās valstīs saņem jau kopš 2011.gada. Vienīgie dati, kas ir pieejami, ir par zobārstniecību. Zobārstniecības apjomi ir ievērojami pieauguši un veido ap 2 miljoni EUR 2017.gadā, kas ir pēdējā oficiāli pieejamā informācija.

Zobārstniecības izdevumi, kas sniegti medicīnas tūrismā, miljoni NOK

Medicīnas tūrisma uzņēmumi

Aktīvākais medicīnas tūrisma uzņēmums ir Medical Travel, ar visilgstošāko pieredzi medicīnas tūrismā Norvēģijā, kas arī nodrošina pēcprocedūru uzraudzību. Uzņēmums piedāvā bariatrijas, redzes korekcijas operācijas, arī zobārstniecības pakalpojumus, un piedāvā veikt procedūras vienīgi Latvijā – Siguldas slimnīcā un Dr. Lūkina acu klīnikā.

Uzņēmums piedāvā speciālus izbraucienu laikus noteiktos datumos un norāda, ka ir palīdzējuši 4000 norvēģiem, no kuriem 1200 ir saistīti ar bariatrijas pakalpojumiem. Lielākā informācija presē ir saistīta ar 2016. – 2017.gadu.

Tāpat aktīvi ir ungāru zobārstniecības pakalpojumu sniedzēji. Ungāri veido sadarbību ar vietējām/savām zobārstniecības klīnikām, un attiecīgi klientiem tiek piedāvāts sarežģītākos zobārstniecības pakalpojumus saņemt Ungārijā, sedzot tos pilnā apmērā Norvēģijas veselības aprūpes sistēmā. Zobārstniecības klīnikas var saņemt starpību starp pakalpojumu veikšanu.

Norvēģi ir aktīvi ceļotāji un to ienākumu līmenis ir augstāks nekā citur, tāpēc apzinās, ka ir iespēja saņemt pakalpojumus ārpus savas mītnes zemes.

Tomēr zinātnieki norāda, ka medicīnas tūrisma ietekmē pacientiem ir pieaugusi bakteriālo antibiotiku pretestības samazināšanās, kas kļūst aizvien aktuālāks.

Aktīvākais medicīnas tūrisma pakalpojumu sniedzējs piedāvā pakalpojumus no Latvijas

Informācijas avoti: Autoru apkopotā informācija

Medicīnas tūrisma pakalpojumu iespējamība

Iespējas medicīnas pakalpojumu sniegšanā

- Jau veidots medicīnas tūrisma pakalpojumu sniedzējs sadarbībā ar Latviju. Vai nu ir iespējams paplašināt piedāvājumu, vai arī ir ierobežojumi, kas liedz uzņēmumam sadarboties ar citiem Latvijas medicīnas tūrisma piegādātājiem.
- Papildus medicīnas tūrisma pakalpojuma piegādātājiem iespējams piedāvāt arī gūžas operācijas, kur ir augsts gaidīšanas laiks
- Liela daļa medicīnas tūristu apvieno ceļojumu ar pakalpojuma sniegšanu, attiecīgi ir iespējams papildus pozicionēt Latvijas piedāvājumu vietējā tirgū, lai izvēlētos kā gala ceļojuma mērķi

Medicīnas pakalpojumi	Izvērtējums	Iespējas Latvijas medicīnas tūrismam
Diagnostika	Pieejama tikai daļēja atmaksa no valsts	zems
Stomatoloģija	Aktīva konkurence ar Ungāriju, arī Poliju	vidējs
Bariatrija	Privāts pakalpojums, iespējams konkurēt	augsts
Plastiskā kirurģija	Privāts pakalpojums, iespējams konkurēt	vidējs
Kataraktas ekstrakcijas operācija	Garas gaidīšanas rindas	Vidējs/augsts
Redzes korekcijas operācija	Privāts pakalpojums, iespējams konkurēt	Vidējs/augsts
Onkoloģiskās operācijas	Integrēta ārstēšana	vidējs
Neauglības diagnostika	Lielākoties tiek veikts vietēji	zems
Mākslīgā apaugļošana	Plaši pieejams līdz 46 gadu vecumam, maksimums 3 cikli, taču vietēji nenotiek olnīcu ziedošana	vidējs
Flebloģija	Gaidīšanas laiks no 2-104 nedēļām	Vidējs
Traumatoloģija, endoprotezēšana	Garš gaidīšanas laiks valsts sistēmā 52 nedēļas	Vidējs
Gūžas operācija	Garš gaidīšanas laiks valsts sistēmā 52 nedēļas	Vidējs/augsts
Ceļu operācija	Garš gaidīšanas laiks valsts sistēmā 52 nedēļas	Vidējs

Aktīvākais medicīnas tūrisma pakalpojumu sniedzējs piedāvā pakalpojumus no Latvijas

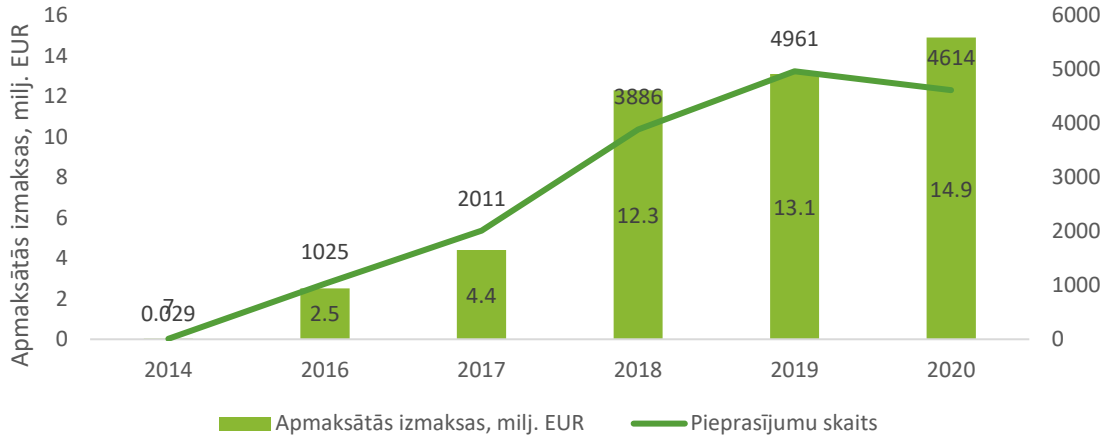
Informācijas avoti: Autoru apkopotā informācija

Medicīnas tūrisma apjoms Īrijā

Medicīnas tūrisma apjoms

Valsts atmaksātais medicīnas tūrisma apjoms ir ievērojami pieaudzis un 2019.gadā par to tika veikti 4961 pieprasījumi un atmaksa tika veikta 13,1 miljonu EUR apmērā. Interese par medicīnas tūrismu ir ievērojami augusi, līdz ar valsts sistēmas garajām pakalpojumu gaidīšanas rindām.

Liela daļa no medicīnas tūrisma ir uz Lielbritāniju, Ziemeļīriju. Lai nodrošinātu pakalpojumu pieejamību, politiķi pat organizēja autobusus, lai varētu veikt kataraktas operācijas Ziemeļīrijā. Arī zobārstniecības pakalpojumus bieži izmanto Ziemeļīrijā. Pēc Brexit, Īrija ir noslēgusi līgumu ar Ziemeļīriju, lai turpinātu sadarbību medicīnas pakalpojumu jomā.

Medicīnas tūrisma uzņēmumi

Liela daļa no medicīnas tūrisma uzņēmumiem, kas darbojas Lielbritānijā, darbojas arī Īrijā (viena valoda). Taču ir divi medicīnas tūrisma uzņēmumi, kas nodrošina pakalpojumus tieši Īrijā – Trasna (trasna.com) un SurgeryNow (surgergynow.ie).

Lielāku publicitāti ir ieguvis uzņēmums Trasna, kura plānos ir izplesties uz citām valstīm pēc Covid-19. Uzņēmums sadarbojas ar 36 klīnikām ar nacionālo un starptautisko kvalitātes akreditāciju un sertifikāciju (lielākoties ar Lielbritāniju, Vāciju, Norvēģiju, un kopš 2020.gada sadarbojas ar Lietuvas uzņēmumu Kardiolita).

Uzņēmums saviem klientiem piedāvā vairākus piedāvājumus, kur veikt procedūras, tās tiek noorganizētas un uzņēmums saņemt ienākumus no pakalpojumu sniedzējiem. Tiek nodrošinātas tikai tās procedūras, kas tiek segtas no valsts budžeta, lai iedzīvotāji atgūtu izdevumus.

- Bariatriju izvēlas veikt Norvēģijā (zems infekciju rādītājs) vai Lietuvā (zema cena).
- Zobārstniecību, kataraktas operācijas – Ziemeļīrijā, citi piedāvājumi ceļojuma izmaksu dēļ neatmaksājas.
- Gūžas operācijas veic Vācijā (2 nedēļu rehabilitācija iekļauta) vai Lietuvā (laba cena).

Ir atvērti Latvijas piedāvājumam, taču to izvērtēs tikai, kad atkal atsāksies aktīva ceļošana.

Medicīnas tūrisms pieaug, tomēr lielākā daļa ir uz blakus esošo Ziemeļīriju (Lielbritāniju)

Informācijas avoti: Autoru apkopotā informācija

Medicīnas tūrisma pakalpojumu iespējamība

Iespējas medicīnas pakalpojumu sniegšanā

- Vienas no garākajām gaidīšanas rindām Eiropā. Valdība cenšas noteikt mērķi, lai nodrošinātu medicīnas pakalpojumus 18 mēnešu laikā, kas ir viens no augstākajiem gaidīšanas rādītājiem Eiropā.
- 2021.gada janvārī pakalpojumus gaidīja 623 tūkstoši iedzīvotāji (12,5% no visiem Īrijas iedzīvotājiem). Visgarākās rindas bija pie ortopēda, otolaringologa, optamatologa, dermatologa, un vispārējo ķirurģiju.
- Īrijas valdība aktīvi izvērtē iespējas rindu samazināšanai, novirzot 55 miljonus EUR un meklējot sadarbību ar privāto sektoru.
- Ievērojami pieaudzis plastiskās ķirurģijas pacientu skaits Covid-19 laikā, veicot procedūras vietēji.
- Lai cilvēki nedotos ārpus valsts, valdība pat piesprieda 500 EUR (palielinot uz 2000 EUR) sodu, lai iedzīvotāji pārdomātu nepieciešamību doties ārpus Īrijas. Jo iedzīvotāji pieteicās pie ārstiem kūrortu zonās, lai varētu doties ārvalstīs. Skandāls presē bija ar plastiskās ķirurģijas pacientēm AAE, kas atteicās izolēties.

Medicīnas pakalpojumi	Izvērtējums	Iespējas Latvijas medicīnas tūrismam
Diagnostika	Pieejams Ziemeļīrijā.	Zems
Stomatoloģija	Pieejams Ziemeļīrijā.	Zems
Bariatrija	Speciāla valsts programma. Ja tai iziet cauri, tad var izvēlēties operāciju. Konkurence ar Norvēģiju un Lietuvu.	augsts
Plastiskā ķirurģija	Privāts pakalpojums. Augsta konkurence ar citām valstīm – Turcija, AAE, Čehija, Lietuva	Vidējs
Kataraktas ekstrakcijas operācija	Pieejams Ziemeļīrijā. Tiek organizēti autobusi, lai veiktu operācijas	Zems
Redzes korekcijas operācija	Maksas pakalpojums, var izvēlēties jebkuru valsti pasaulē.	Vidējs
Onkoloģiskās operācijas	Pārdomāta pakalpojuma sniegšana no valsts. Segts no privātās veselības apdrošināšanas. Ārvalstis izvēlas, ja vajadzīga specializēts pakalpojums.	zems
Neauglības diagnostika	Ir liela interese par uroloģiju, kur arī ir augstas gaidīšanas rindas.	Vidējs
Mākslīgā apaugļošana	Netiek atmaksāts	Vidējs
Fleboloģija	Tiek atmaksāts valstiski, ir pieejams Latvijas, Lietuvas piedāvājums.	augsts
Traumatoloģija, endoprotezēšana	Ļoti garas gaidīšanas rindas (77 tūkst. pacienti), no kuriem 28% gaida ilgāk nekā 18 mēnešus. Tiek atmaksātas no valsts.	augsts
Gūžas operācija		
Ceļu operācija		

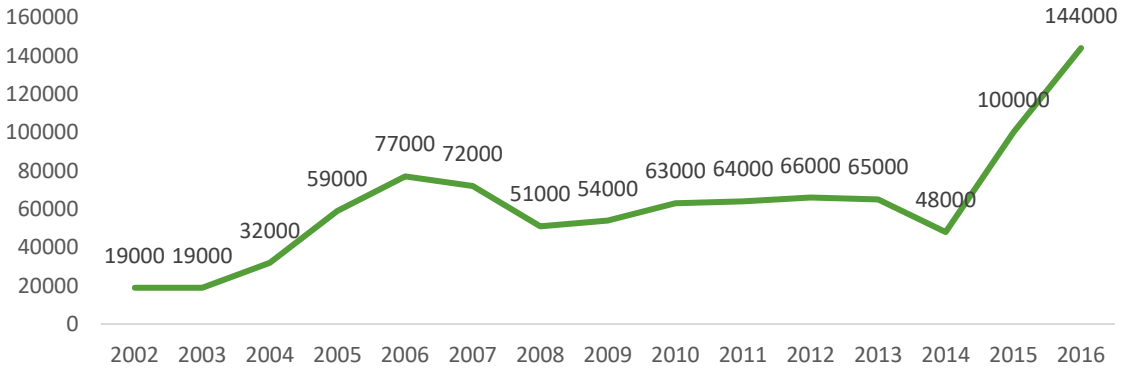
Garas gaidīšanas rindas, veicina medicīnas tūrisma attīstību, īpaši - endoprotezēšana, bariatrija

Informācijas avoti: Autoru apkopotā informācija

Medicīnas tūrisma apjoms Lielbritānijā

Medicīnas tūrisma apjoms

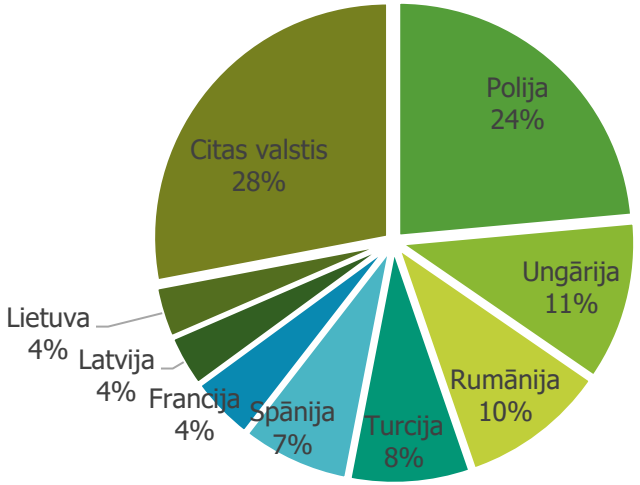
Medicīnas tūrisma apjoms ir pieaudzis līdz 144 tūkstošiem 2016.gadā, kas ir jaunākie valstiski pieejamie dati. Valsts līmenī notika spraigas diskusijas, vai pēc Brexit ir nepieciešams atjaunot veselības aprūpes pieejamību ārvalstīs. Tika pieņemts lēmums, ka būs pieejams, taču ne privātajās veselības aprūpes iestādēs, bet gan iestājoties citu valstu publiskajās gaidīšanas rindās.

Medicīnas tūrisma gala valstis 2016.gadā

Piektdaļa medicīnas tūristu 2016.gadā devās uz Poliju, kam seko Ungārija, Rumānija. Latvija un Lietuva arī ir populārāko 8 valstu vidū, kas atsevišķi ir izdalītas kā mērķa valstis, taču liels apjoms arī ir dažādas citas valstis. Pētnieki gan norāda, ka daļa no medicīnas tūrisma ir saistīta ar vietējo iedzīvotāju izcelsmes zemju apmeklēšanu un pakalpojumu saņemšanu.

Populārākie pakalpojumi:
- Neauglības diagnostika un ārstēšana un mākslīgā apaugļošana
- Kosmētiskā ķirurģija
- Bariatriskā ķirurģija
- Zobārstniecība

Medicīnas tūrisms ievērojami pieaudzis, top 8 valstu vidū ir arī Latvija

Informācijas avoti: Autoru apkopotā informācija

Medicīnas tūrisma pakalpojumu iespējamība

Gaidīšanas rindas

- NHS Anglija 2013./2014.gadā tika noteikta un mērīta medicīnas pakalpojumu pieejamība, kas sākotnēji tika noteikta kā 52 nedēļas, taču laika gaitā ir samazinājies uz 18 nedēļām. Mērķis par 18 nedēļām tiek nodrošināts 80% pacientiem, 92% ir mazāk nekā 26,5 nedēļas.
- NHS Anglija gaidīšanas rindā ir 4,2 miljoni pacientu, no kurām visgarākās rindas bija traumas un ortopēdija, oftalmoloģija un otolaringoloģija.
- Tiek spekulēts, ka Covid-19 dēļ gaidīšanas rindas strauji pieaug un ka 2021.gada decembrī varētu pat pieaugt līdz 10 miljoniem.

Iespējas medicīnas pakalpojumu sniegšanā

Medicīnas pakalpojumi	Izvērtējums	Iespējas Latvijas medicīnas tūrismam
Diagnostika	Netiek atmaksāta valsts sistēmā	vidējs
Stomatoloģija	Atmaksāts pakalpojums bērniem, ne pieaugušajiem. Aktīva konkurence ar Ungāriju, Poliju, Čehiju, Bulgāriju, u.c.	vidējs
Bariatrija	Gaidīšanas laiks 3-7 mēneši, pieejams pa valsts līdzekļiem, ja veiktas citas iespējamās metodes, lai samazinātu svaru	Vidējs/ augsts
Plastiskā ķirurģija	Privāts pakalpojums, iespējams konkurēt	vidējs
Kataraktas ekstrakcijas operācija	Vidējais gaidīšanas laiks ir 18 nedēļas, privātajā sektorā 4-8 nedēļas. Pirms laika bija augstas prasības pirms var veikt operāciju, tagad samazināts	Vidējs
Redzes korekcijas operācija	Privāts pakalpojums, iespējams konkurēt	Vidējs
Onkoloģiskās operācijas	Integrēta ārstēšana, tiek pilnībā atmaksāta	Vidējs
Neauglības diagnostika	Tiek atmaksāts.	zems
Mākslīgā apaugļošana	Tiek apmaksāts, taču izpildot noteiktus kritērijus, taču bieži tiek atteikts sievietēm vecākām par 35 gadiem. Gaidīšanas rinda 4 mēneši, taču atbalsts par 1 reizi. Ļoti liela konkurence medicīnas tūrismā	Vidējs
Fleboloģija	Kosmētiskās operācijas netiek segtas, spēcīgs vietējais piedāvājums.	Vidējs
Gūžas, ceļa operācija	Sedz valsts. Visgarākā gaidīšanas rinda.	Augsts

Gaidīšanas rindas tiek samazinātas, lielākās iespējas valsts nesegtajos pakalpojumos, taču augsta konkurence

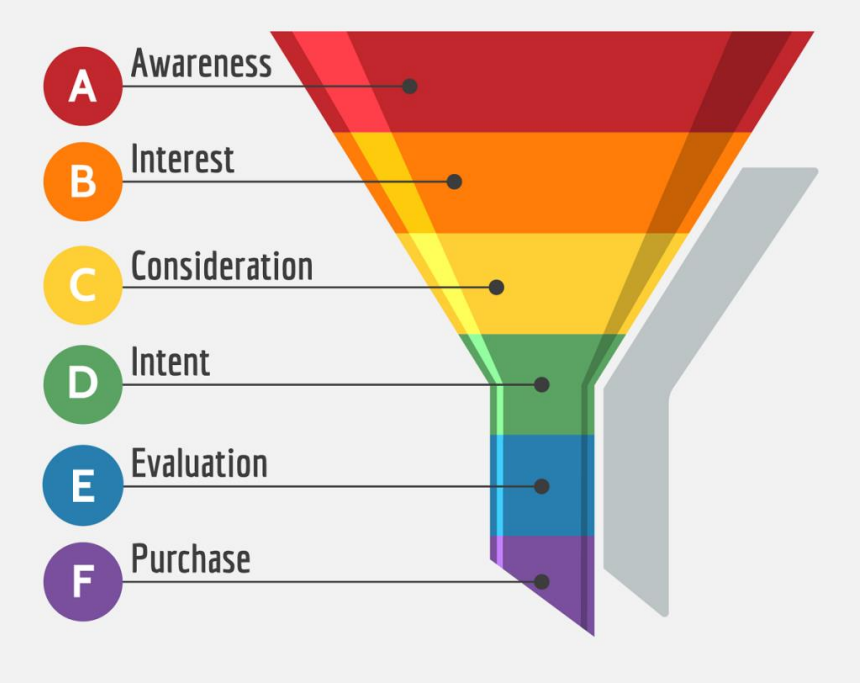
Informācijas avoti: Autoru apkopotā informācija

Medicīnas tūrisma pakalpojumu sniedzēji

Medicīnas tūrisms

- Līdz ar ES Pārrobežu Veselības aprūpes Direktīvu 2014.gadā, daudzi gaidīja strauju medicīnas tūrisma izaugsmi, tomēr tā vēl aizvien ir salīdzinoši neliela. 2019.gadā tika gaidīts, ka turpinās mērens, bet ne straujš pieaugums līdz 2024.gadam
- Jaunuzņēmumi (start-up) visā pasaulē centās attīstīt medicīnas pakalpojumu standartizētu piedāvājumu, lielas investīcijas ir ieliktas, taču lielākais jaunuzņēmums no Vācijas - Medigo, kurā tika ieguldīti 16,65 miljoni, pārorientēja darbību, nodrošinot saistītos biznesa pakalpojumus, ne medicīnas tūrismu klientiem.
- Ir daži jaunuzņēmumi, kuri turpina darbību un izaugsmi, taču kopumā ir liels pieprasījumu un intereses apjoms, taču ne tik daudz klientu, attiecīgi uzņēmumi nespēj izaugt lielos apjomos.
- Kopumā medicīnas tūrisma izaicinājums ir lielās administratīvās izmaksas, lai nodrošinātu pieprasījumu apstrādi, taču reālais klientu skaits, kuriem jāsedz šīs izmaksas, ir ievērojami mazāks.
- Ir gaidāms, ka Covid-19 pandēmija tirgū atstās tikai pašus stiprākos, jau 2020.gada jūlijā 16% no pakalpojumu sniedzējiem vairs nepiedāvā pakalpojumus medicīnas tūristiem, 20% strādā ar samazinātiem resursiem.

Pārdošanas tunelis

Medicīnas tūrisma izaicinājums – liels pieprasījumu skaits, bet ne tik daudz pakalpojuma sniegšanas apjoms

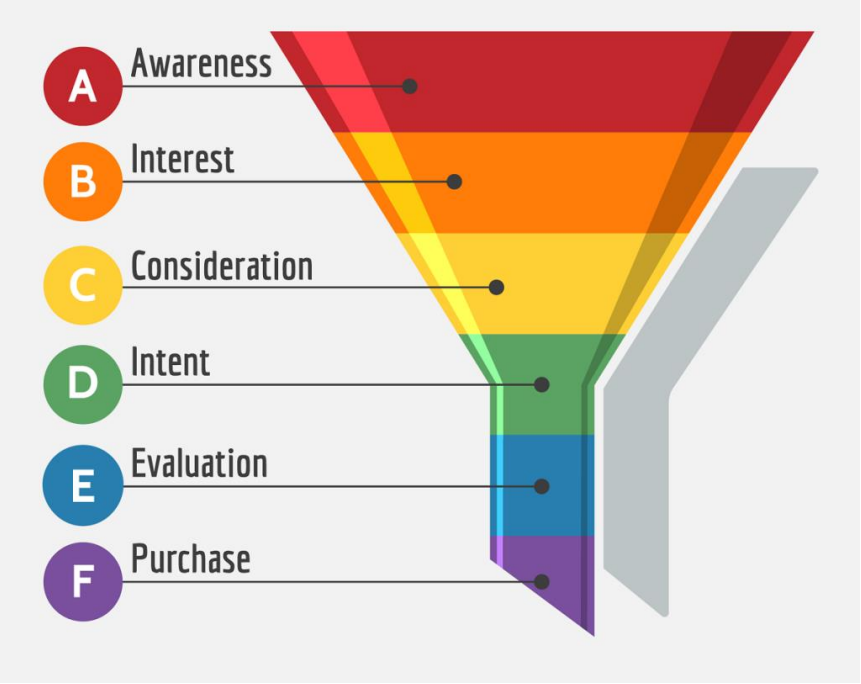
Informācijas avoti: Autoru apkopotā informācija

Medicīnas tūrisma pakalpojumu sniedzēji

Medicīnas tūrisms

- Līdz ar ES Pārrobežu Veselības aprūpes Direktīvu 2014.gadā, daudzi gaidīja strauju medicīnas tūrisma izaugsmi, tomēr tā vēl aizvien ir salīdzinoši neliela. 2019.gadā tika gaidīts, ka turpinās mērens, bet ne straujš pieaugums līdz 2024.gadam
- Jaunuzņēmumi (start-up) visā pasaulē centās attīstīt medicīnas pakalpojumu standartizētu piedāvājumu, lielas investīcijas ir ieliktas, taču lielākais jaunuzņēmums no Vācijas - Medigo, kurā tika ieguldīti 16,65 miljoni, pārorientēja darbību, nodrošinot saistītos biznesa pakalpojumus, ne medicīnas tūrismu klientiem.
- Ir daži jaunuzņēmumi, kuri turpina darbību un izaugsmi, taču kopumā ir liels pieprasījumu un intereses apjoms, taču ne tik daudz klientu, attiecīgi uzņēmumi nespēj izaugt lielos apjomos.
- Kopumā medicīnas tūrisma izaicinājums ir lielās administratīvās izmaksas, lai nodrošinātu pieprasījumu apstrādi, taču reālais klientu skaits, kuriem jāsedz šīs izmaksas, ir ievērojami mazāks.
- Ir gaidāms, ka Covid-19 pandēmija tirgū atstās tikai pašus stiprākos, jau 2020.gada jūlijā 16% no pakalpojumu sniedzējiem vairs nepiedāvā pakalpojumus medicīnas tūristiem, 20% strādā ar samazinātiem resursiem.

Pārdošanas tunelis

Medicīnas tūrisma izaicinājums – liels pieprasījumu skaits, bet ne tik daudz pakalpojuma sniegšanas apjoms

Informācijas avoti: Autoru apkopotā informācija

Medicīnas tūrisma pakalpojumu sniedzēji

Medicīnas tūrisma uzņēmumi

1) Medicīnas tūrisma uzņēmumi, kas nodrošina plašu valstu un procedūru piedāvājumu (tai skaitā arī salīdzinājuma mājaslapas)

   Treatment Abroad, Trasna, Medrefund, SurgeryNow, Mediglobus, Medjourneys, Fertility Treatment abroad, Dental departures

2) Medicīnas tūrisma uzņēmumi, kas nodrošina vienas valsts piedāvājumu

   Longevita, Medical-travel, EuroTreatMed, Implantti Matkat, Medistella, Medical Travel Czech

3) Specializēti piedāvājumi no piegādātājvalstīm, kas arī apkalpo klientus no medicīnas pakalpojumu sniedzēju atrašanās vietas

   Beauty in Prague, NordOrthopaedics, WellnessTravels

Kvalitātes standarti un piedāvātās procedūras

- Attiecīgi no uzņēmuma un to sadarbības partneriem, tiek veidots pakalpojumu piedāvājums.
- Visi uzņēmumi norāda, ka viņi sadarbojas ar augstākās klases klīnikām, taču netiek norādīts, ka obligāti ir noteikti sertifikāti, taču uzņēmumi, kuriem tie ir, tos norāda.
- Ļoti svarīga ir klientu apkalpošanas kvalitāte, jo no tās izriet klientu apmierinātība un ieteikumi citiem klientiem. Medicīnas tūrisma uzņēmumi lepojas ar atzinībām, kas saņemtas klientu apkalpošanas augstās kvalitātes nodrošināšanā.
- Latvijas piedāvājums arī ir pieejams visos 3 līmeņos, nepieciešams paplašināt informāciju par Latvijas pakalpojumu pieejamību kopumā. Mediglobus ir paplašinājis savu piedāvājumu no Latvijas uzņēmumu piedāvājuma.

Medicīnas tūrisma pakalpojumu sniedzēji iedalās 3 līmeņos. Visi ir nozīmīgi pozicionējot uzņēmumu.

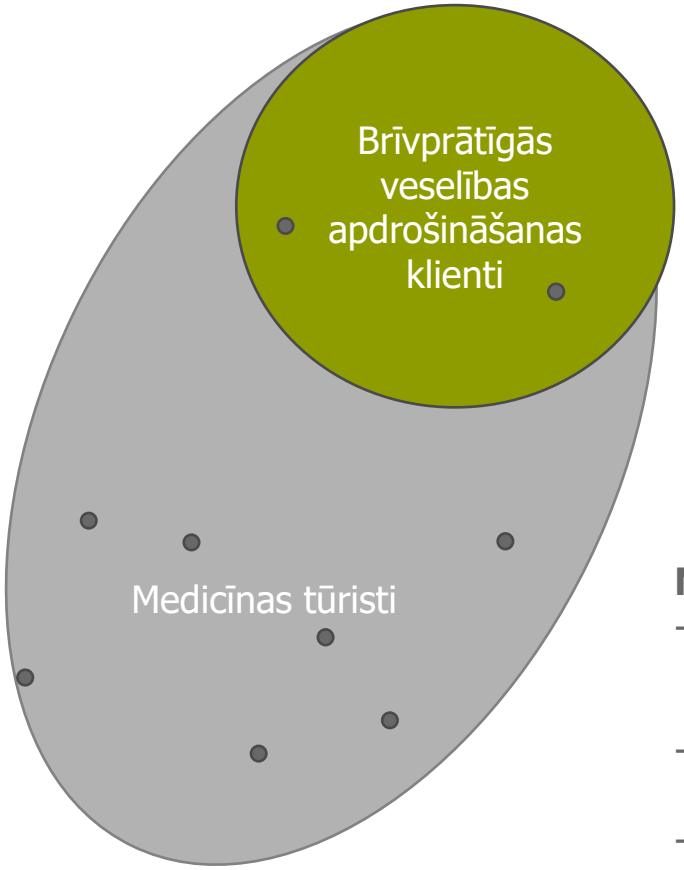
Informācijas avoti: Autoru apkopotā informācija

Kopsavilkums

Latvijas medicīnas tūrisma mērķauditorija

ES mērķa valsts iedzīvotāji

Brīvprātīgās veselības apdrošināšanas klienti:

- Ir iedzīvotāji, ar augstākiem ienākumiem nekā vidējais valsts iedzīvotājs
- Maksā, jo vēlas nodrošināt privātās medicīnas pakalpojumu pieejamību savā valstī

Medicīnas tūristi:

- Oficiāli uzskaitītie tūristi ir mazāk par 0,1% no kopējo iedzīvotāju skaita (144 tūkstoši – Lielbritānijā, 15 071 – Somijā, 4614 – Īrijā)
- Ir ar vidējiem ienākumiem, jo izvēlas saņemt valsts sniegtos pakalpojumus ārvalstīs par zemāku cenu
- Ir gatavi uzņemties risku doties ārpus savas mītnes zemes, ja gaidīšanas rindas ir garas

→ Izmanto medicīnas tūrisma uzņēmumu vai izvērtē pakalpojumu pieejamību individuāli

ES medicīnas tūristi visdrīzāk nav brīvprātīgās veselības apdrošināšanas klienti

BVA sadarbība ar ārvalstu medicīnas iestādēm

Sadarbība ar ekspertiem

- BVA process, izvēloties klientu pakalpojumu sniegšanu ārvalstīs. Norvēģijas uzņēmuma if (VertikalHelse) piemērs
  1. Individuālā klienta detalizēts medicīnas izvērtējums
  2. Ja ir nopietnas veselības problēmas un pakalpojums nav pieejams Norvēģijā, tad tiek apskatīti riski pacienta ārstēšanai ārpus valsts un iespējamās komplikācijas
  3. Maksimāli izvēlas slimnīcas Ziemeļeiropā, lai nodrošinātu pēc iespējas līdzīgāku pakalpojumu un līdzīgas slimnīcu infekciju fons
  4. Sadarbojušies ar sirds operācija Hjertecenter Varde klīnikā Dānijā, ar robotiem veiktas prostatas vēža ārstēšana Vācijā (Martini klīnika Hamburgā) vai Zviedrijā (UroClinic Stokholmā)
- Otrreizējo izvērtējumu sniedz specializēti uzņēmumi lielākoties no Vācijas un ASV

Sadarbība ar vietējiem uzņēmumiem

- Lielākoties sadarbojas ar vietējiem uzņēmumiem pēc vietējās valsts sistēmas.
- Cigna klasificē medicīnas uzņēmumu piegādātājus 3 mārketinga pozicionēšanas klasēs – pamata (iekļaujot visus uzņēmumus), Cigna izvēlētie piegādātāji un Cigna specializētie piegādātāji
- Specializētajiem starptautiskajiem uzņēmumiem un departamentiem ir atvērtas uzņēmumu kontaktu formas, kuras ir aicināts aizpildīt jebkurš medicīnas pakalpojumu sniedzējs
- Bupa Global ir norādīti kā piegādātāji – Jūrmalas slimnīca Latvijā, Lietuvā – Baltijas-Amerikas medicīnas un ķirurģijas klīnika un Northway medicīnas centrs

BVA sadarbojas ar nišas ekspertiem vai ar valstiski atzītiem uzņēmumiem, pozicionējot pēc saviem ieskatiem

Informācijas avoti: Vertikalhelse, 13.11.2019., Operation abroad?, pieejams - https://www.vertikalhelse.no/privat/helsemagasinet/nordisk-nettverk

Latvijas medicīnas tūrisma pieejamība mērķa valstīs

Latvijas piedāvājuma pieejamība mērķa valstīs

Piedāvājums	Komentāri	Somija	Īrija	Norvēģija	Lielbritānija
Individuāls – specializēti piedāvājumi	Individuālu uzņēmumu piedāvājums, kas veidots ārvalstu klientiem	Nav	Daļēji	-	Ir
Vienas valsts medicīnas tūrisma aģentūras	Vairāku piegādātāju piedāvājums vienas valsts klientiem	Praktiski nav tādu uzņēmumu	Nav	Ir	nav
Plaša spektra medicīnas tūrisma uzņēmumi	Latvijas kā valsts pozicionēšana ar tās pieejamajiem pakalpojumiem	Nav tādu uzņēmumu	3 no 6 (8)	Nav tādu uzņēmumu	3 no 6 (8)

- Lai nodrošinātu klientu plūsmu ir nepieciešama informācija visos trijos līmeņos, kas ir īpaši svarīgi Lielbritānijā un Īrijā, kur interese par medicīnas tūrismu ir vislielākā, un arī tirgus ir sadrumstalots, un nepieciešams palielināt reklāmu par Latvijas valsti.
- Norvēģijā – jau maksimālā sadarbība.
- Somijā – minimālas iespējas, taču nepieciešama informācija publiskajā telpā, lai iegūtu klientu atpazīstamību un potenciālu interesi.
- Nepieciešams klientu kvalitātes izvērtējumi un koncentrēšanās uz to izpildi

Nepieciešama plašāka informācija par Latvijas piedāvājumu un klientu kvalitātes izvērtējumi

Informācijas avoti: Vertikalhelse, 13.11.2019., Operation abroad?, pieejams - https://www.vertikalhelse.no/privat/helsemagasinet/nordisk-nettverk

Medicīnas pakalpojumi ar vislielāko potenciālu

Sadarbība ar medicīnas tūrisma pārstāvjiem

Medicīnas pakalpojumi	Komentārs	Iespējas Somijā	Iespējas Īrijā	Iespējas Norvēģijā	Iespējas Lielbritānijā
Diagnostika	Kopumā nav pieprasīta atsevišķi kā pakalpojums, un vairāk kā pamatpiedāvājuma nodrošinājums operācijām un citām procedūrām	zems	zems	zems	vidējs
Stomatoloģija	Liela konkurence, īpaši jākonkurē ar Ungārijas piedāvājumu un salīdzinoši neliels finansiāls ieguvums	vidējs	zems	vidējs	vidējs
Bariatrija	Liels procedūras pieprasījums, ko nevar apmierināt vietējie pakalpojumu sniedzēji	vidējs	augsts	augsts	Vidējs/ augsts
Plastiskā ķirurģija	Pilnībā maksas procedūra un plašs pakalpojumu sniedzēju piedāvājums, taču iespējams konkurēt arī pasaules tirgū	Vidējs/ augsts	Vidējs/ zems	Vidējs	Vidējs
Kataraktas ekstrakcijas operācija	Garas gaidīšanas rindas Norvēģijā, Īrijā – pieejamas procedūras Lielbritānijā	Zems	zems	augsts	vidējs
Redzes korekcijas operācija	Maksas procedūra. Vairāki piegādātāji, taču iespējams konkurēt	zems	vidējs	augsts	vidējs

Medicīnas pakalpojumi	Komentārs	Iespējas Somijā	Iespējas Īrijā	Iespējas Norvēģijā	Iespējas Lielbritānijā
Onkoloģiskās operācijas	Lielākoties kā daļa no gara ārstēšanās procesa, kas tiek veiktas mītnes zemē. Operāciju izskatīšana ārvalstīs tikai salīdzinoši vieglos vai izmisuma gadījumos	Zems	zems	Vidējs	zems
Neauglības diagnostika	Lielākoties veikta mītnes zemē, gaidot uz vietējās veselības aprūpes sistēmas informāciju.	zems	Vidējs	Zems	zems
Mākslīgā apaugļošana	Liels pieprasījums, dažādi piedāvājumi. Plašs eksotisko valstu piedāvājums	vidējs	vidējs	Vidējs	Vidējs
Flebloģija	Salīdzinoši neliels piedāvājums. Iespējams konkurēt.	Vidējs/ augsts	augsts	Vidējs/ augsts	Zems/ vidējs
Traumatoloģija, endoprotezēšana	Garas gaidīšanas rindas Īrijā un Lielbritānijā	zems	Augsts	Vidējs	augsts
Gūžas operācija	Garas gaidīšanas rindas Īrijā un Lielbritānijā	Zems	Augsts	Vidējs/ augsts	augsts

Lielākās iespējas bariatrijai, arī kosmētiskajai flebloģijai

Informācijas avoti: Vertikalhelse, 13.11.2019., Operation abroad?, pieejams - https://www.vertikalhelse.no/privat/helsemagasinet/nordisk-nettverk

Priekšlikumi Latvijas normatīvā regulējuma izmaiņām I

Pasākums	Darbības rezultāts	Rezultatīvais rādītājs	Atbildīgā institūcija (līdzatbildīgās institūcijas)
1. Latvijas piedāvājuma pozicionēšana mērķa valstīs	1.1. Izveidoti informatīvi materiāli un reklāmas par medicīnas tūrisma pieejamību Latvijā dažādos formātos, taču visvairāk digitālajos formātos (video, pieredzes stāsti, digitālās reklāmas, informācija par pakalpojumu, u.c.)	Izveidoti informatīvi materiāli dažādos digitālajos formātos par Latvijas medicīnas tūrisma piedāvājumu mērķa valstī.	LIAA (LVTK)
	1.2. Informatīvu materiālu pieejamība mērķa tirgū. (aktīvāk tad, kad iespējams ceļot uz Latviju)	Medicīnas tūrisma piedāvājums pieejams mērķa tirgū vismaz 3-4 reizes ceturksnī ar nozīmīgu skatījumu skaitu	LIAA (LVTK)
	1.3. Informatīvu materiālu par Latvijas medicīnas tūrismu pieejamība starptautiskajās salīdzināšanas, informatīvajās mājaslapās	Starptautiskajās medicīnas tūrisma piedāvājuma mājaslapās ir pieejama informācija par Latviju.	LIAA (LVTK)
2. Atbalsts Latvijas medicīnas tūrisma izaugsmē	2.1. Pieejams atbalsts medicīnas tūrisma starpnieku brokeru un ārvalstu apdrošināšanas uzņēmumu pārstāvju jeb inspekciju vizīšu uzņemšanai Latvijā ārstniecības iestādēs, ar mērķi noslēgt sadarbības līgumus, kas ļautu nodrošināt mērķa valstu pacientu plūsmas	Administratīvais atbalsts dokumentācijas pārbaudē	Veselības ministrija, LIAA, veselības inspekcija, Slimību profilakses un kontroles centrs, un Nacionālais veselības dienests
		Nodrošināts informatīvais un konsultatīvais atbalsts potenciālajiem ārvalstu sadarbības partneriem	
	2.2. Vismaz viena veselības aprūpes iestāde katru gadu saņem starptautiski atzītu sertifikāciju klientu apkalpošanā	Vismaz viena veselības aprūpes iestāde katru gadu iziet starptautisku sertifikācijas sistēmu un saņem starptautiski atzītu sertifikāciju klientu apkalpošanā	Veselības ministrija, LIAA
		Nodrošināts finansiālais un administratīvais atbalsts	Veselības ministrija, LIAA
3. Valsts vietējās veselības aprūpes sistēmas informācijas pieejamība ārvalstu ieceļotājiem	3.1. Nacionālā veselības dienesta Pārrobežas kontaktpunkta informācijas pieejamība citās valodās un pielāgota gala patērētāju vajadzībām vietējiem iedzīvotājiem un ārvalstniekiem	Nozīmīgā informācija par veselības aprūpes sistēmu Latvijā ir pieeja angļu un krievu valodā, kā arī tā ir saprotama un pārskatāma citu valstu tūristiem negaidītās situācijās	Nacionālais veselības dienests

Priekšlikumi Latvijas normatīvā regulējuma izmaiņām II

Pasākums	Darbības rezultāts	Rezultatīvais rādītājs	Atbildīgā institūcija (līdzatbildīgās institūcijas)
4. Uzlabot Latvijas veselības aprūpes iestāžu kopējo kvalitātes līmeni	4.1. Pārstrādāt un papildināt sagaidāmās pakalpojumu sniegšanas prasības Latvijas veselības aprūpes iestādēm	Izmaiņas veiktas Ministru Kabineta 2009.gada 20.janvāra noteikumos Nr.60 "Noteikumi par obligātajām prasībām ārstniecības iestādēm un to struktūrvienībām", iekļaujot regulāru pacientu apkalpošanas novērtējumu	Veselības ministrija
	4.2. Izveidot regulāru pacientu apkalpošanas novērtējumu ārstniecības iestādēs (gan stacionāros, gan ambulatoro pakalpojumu sniedzēju ārstniecības iestādēs)	Vienotas pacientu apkalpošanas novērtēšanas metodoloģijas izstrāde un ieviešana Latvijā.	Veselības ministrija
		Izmaiņas veiktas Ministru Kabineta 2009.gada 20.janvāra noteikumos Nr.60 "Noteikumi par obligātajām prasībām ārstniecības iestādēm un to struktūrvienībām", iekļaujot regulāru pacientu apkalpošanas novērtējumu.	Veselības ministrija, Slimības un profilakses kontroles centrs
		Veikt regulāru situācijas monitoringu, lai identificētu sistēmiskas problēmas klientu apkalpošanā un pakalpojuma kvalitātes nodrošināšanā.	Veselības inspekcija
	4.3. Papildināt normatīvos aktus ar prasību, ka katrai veselības aprūpes iestādei (gan stacionārai, gan ambulatorai) un katram dakterim ir jāveic uzskaite par veiktajām medicīnas manipulācijām, to skaitu un tās rezultātiem.	Izmaiņas veiktas normatīvajos aktos.	Veselības ministrija
		Uzskaite par katra medicīnas personāla un iestādes veiktajām manipulācijām un to rezultātiem ir publiski pieejama.	Individuālas veselības aprūpes iestādes
	4.4. Papildināt prasības ārstu resertifikācijai, iekļaujot individuālu izvērtējumu ārstu klientu apkalpošanas novērtējumu, kā arī sadarbības ar medicīnas personāla izvērtējumu. Tāpat arī papildinot informāciju par veikto manipulāciju skaitu un tās rezultātiem.	Izmaiņas veiktas Ministru Kabineta 2012.gada 18.decembra noteikumos Nr.943 "Ārstniecības personu sertifikācijas kārtība".	Veselības ministrija, Latvijas Ārstu biedrība
5. Izvērtēt un noteikt laika griezums, kurā nepieciešams nodrošināt pakalpojumu pieejamību Latvijā	5.1. Noteikt laika griezumu, kurā pacientam ir nepieciešams nodrošināt pakalpojuma pieejamību.	Tiek veikta uzskaite, cik ātri pacientiem ir iespējams nokļūt pie ģimenes ārsta, un cik ātri no ģimenes ārsta nosūtījuma ir iespējams tikt pie pakalpojumu sniedzējiem.	Veselības ministrija
		Noteikt mērķi, cik būtu vēlamais laiks, lai iedzīvotāji saņemtu pakalpojumu, un sekot mērķa izpildei.	Veselības ministrija
	5.2. Veidot pārskatāmas pieteikšanās rindas pie speciālistiem	Vienota sistēma, kas nodrošinātu informāciju par valstī pieejamiem speciālistu pakalpojumiem, dodot iespēju rezervēt arī laiku elektroniski	Veselības ministrija
6. Veidot medicīnas pakalpojumus, kas pieejami arī attālināti	6.1. Valsts iestādēs daļa no pakalpojumiem ir pieejami arī attālināti, atkarībā no klienta iespējām	Tiek nodrošināta iespēja pakalpojumu saņemšanā arī attālināti	Veselības ministrija

Paldies par uzmanību!

Zanda Vipule

Tirgus izpētes vadītāja

Gateway&Partners

Zanda.vipule@gatewaypartners.net

+ 371 29591318